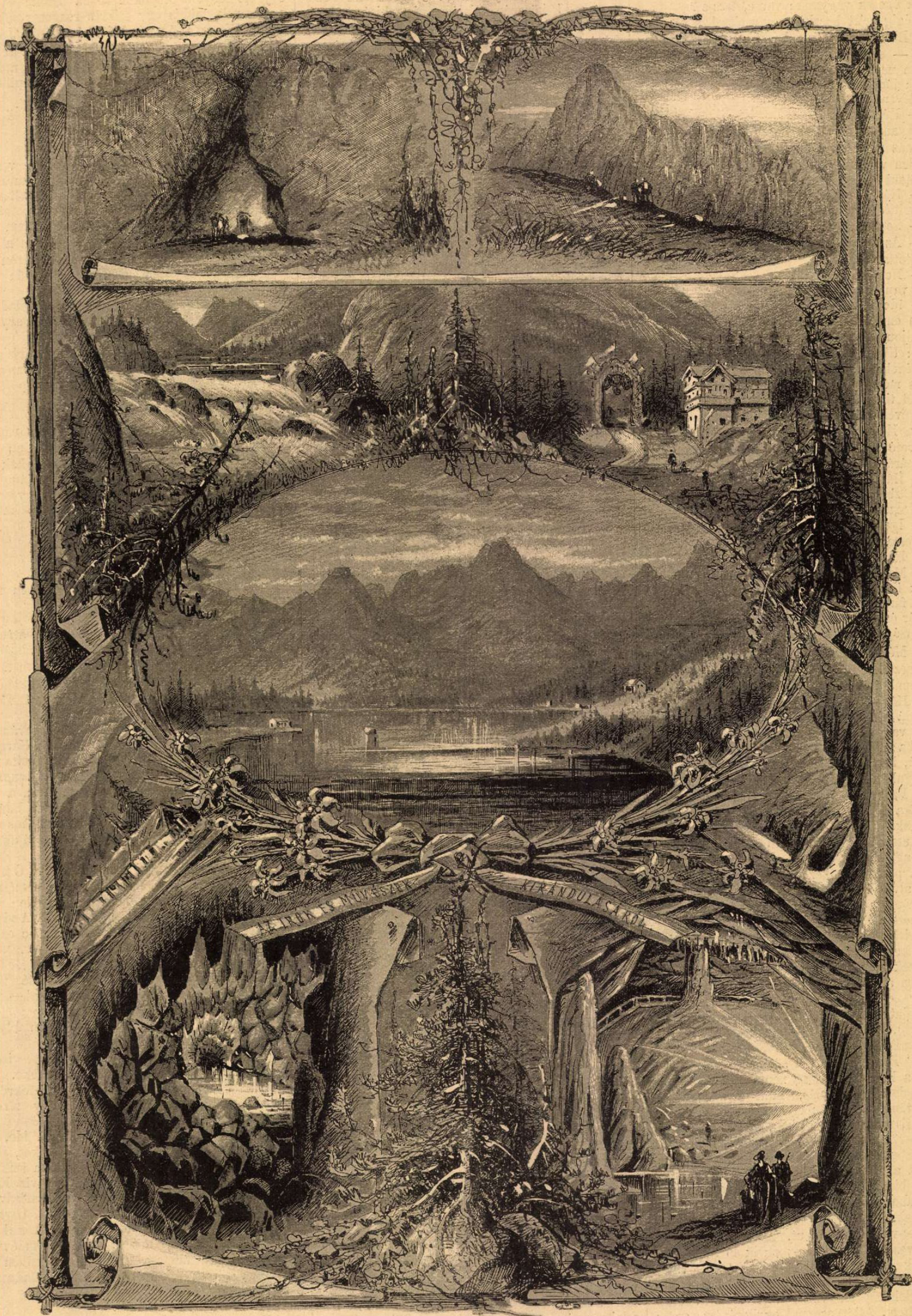

Emléklap az írók és művészek felvidéki kirándulásáról.

— Itj. Demjén László rajza. —

Az aggteleki barlang bejárata.
A tarpataki vízesés.
Acheron pataka az aggteleki barlangban.

A csorbai tó.

Lomnici csúcs.
Diadalív Tátrafüreden.
Villany-világítás a dobsinai jégbarlangban.

Etvágyát nyerte vissza ez, míg a másik még ál-
mát is elvesztette. Amaz kedélybajától menekült, míg
e fiatal nő elborult kedélylyel gondol a perczre, melyben
vissza kell térnie férfi oldala mellé...

Tarka világ — még tarkább fürdői élet!!

De az idő kereke tovább forog...

Mindennap többen távoznak... Már a berobogó
kocsik nem is hoznak többé új vendéget. Csak azért
térnek vissza, hogy az itt levőket tova szállítsák...

Végre az utolsó is elhagyja a fürdőhelyet... A
zenészek is utra kelnek... Kereskedők, vendéglősök
málháznak... Mindenki távozik — csak az emlékezet tér
vissza olykor felkeresni a pusztá sétányok titokteljes
magányát.

Vége a fürdőidénynek...

M. I.

Képek a természetből.

— Az aranybegy. —

— Theuriot André rajza. —

— 508. lap. —

Csak rá kell néznünk s mindjárt látjuk, hogy
innyenczcel van dolgunk. Csőre biborszínű, hosszú,
erős, felső végén élvhajászon meghajlott, alsó részé-
vel együtt oly kifejezést ad a kis állatnak, mintha egy
szakértő épen most izlett volna meg holmi finom bort.
Nyílt orlyukai gyakorlott szimatra vallanak; nagy
szemei vörösek s gömbölyűek, az érzékiség nedűjével
áztatva. A szemek s csőrnyílás közt kis bajuszka egé-
szíti ki ezen epicuri physiognomiát. A test többi része,
legalább a himnél, szép, élénk sárga, a fekete szárnyak-
nak s a félig fekete, félig sárga farknak kivételével.

Az aranybegy igazi turista-madár. Az év zor-
donabb részét Malta vagy Egyiptom forró napja
alatt tölti, a mely megaranyozta tollazatát. Csak má-
jusban jó hozzánk, miért is a németek „pünkösdi
madár“-nak (Pfingstvogel) nevezik. Állítólag a Nil
völgyeinek mélyében megszagolja a nálunk élő cse-
resznyeinek illatját. Még a cseresznyeérés előtt meg-
érkezik, de igazi kedve csak akkor jó meg, ha
már megízlelte a piros gyümölcsöt, legjavában pedig
akkor csattogtatja dalát, ha már férgesekké lettek a
cseresznyék. Igen választékos a csengése ezen alig
két-három rövidke változathal álló dálnak, mintha csak
egy arany fuvola csendülne meg, oly teljes és tiszta ér-
zékliséggel telített melódiája.

Az innyenczesség rendszertársaságot keres. Nem
igy az aranybegynél. Bizalmatlan, nehezen megközelít-
hető, csak nagy óvatossággal észlelhetjük házi
szokásainak közepette. Belső életének egyik legérde-
kesb mozzanatát fészkeinek eredeti alakítása képezi. Az
utfélen felszedett hosszú len- és kenderszálok adják
vázát e fészkeknek, mely kosárként van erős kötelekkel
felaggatva két ágra. Belől fü és pókhálószőnyeg teszi
puhává e légi bölcset.

A nőcskére nehezedik a fészkek készítésnek egész
terhe. Ő fonja a kosárszövetet, ő béleli gondosan ki a
fészkeknek belsejét. A férj, egy szomszéd ágon him-
bálva magát, tétlen nézője a munkának s beéri a ta-
nácsadással. Mihelyt szelíd rezgésbe hozza a falombok
közt suttogó szellő e kis lakot, három-öt pettyesszürke
tojást helyez beléje az asszonyka. Ruházata szintelen a
férjéhez képest, hangja is érdes és elfojtott, de e phy-
sikai hátrányokat kipótolja szorgalmával és odaadásá-
val. Egymaga ül a tojásokon, a férj cseresznyeszemekbe
üti azalatt a csőrét s csengő dalt hallat a fészkek körül.

Ez az önző és gourmand aranybegy-férj szebbnek
tartja magát, hogysem dolog után látna. Egyebet sem
tesz, csak szép sárga ruháját mutogatja s fűtörészik,
míg az asszony egészen kimerül a háztartásnak ügyes-
hajos dolgaiban. Dickens egyik alakját a „Bleak
House“-ban, Mr. Turveydrop-ot juttatja eszünkbe, ki
annyira szembe ötlök „pompás tartása“ által s ki fiának,
a szegény kis táncztanítónak költségén él. A mig
aranybegy-uram tollaival berzenkedik s énekléssel tölti
kedvét, a szegény házi asszony nem válik meg fészke-
től s midőn kis porontyai életre keltek, akkor is jó so-
káig gyöngéden gondozza őket s ellenségei, sőt az em-
ber ellen is oly hévvel védelmezi meg, a minőt valóban
nem várnánk ily kis madárkától.

Augusztus közepe táján már erőre kaptak a kicsi-
kék s a cseresznye is elfogyott a fákról. „Nincs már
mit keresnünk itt“, mondja az apa s a nélkül, hogy
sokat gondolna vele, ha követi-e családja, átröpül a
tengeren, hozzálat a Berberség fűgének izeléséhez s
várja, hogy az új tavasz ismét meghozza a cseresznye-
érésnek évadját.

A mult héten.

Kezdünk zajlani.

Az utcák lármásodnak, a házak forgal-
masabbak, a sétányok népesednek, a színházak
látogatottabbak.

Kezdünk hazajönni.

Kezdi már odahagyni Marien-, Karls-, Fran-
zensbad stb. sürgő-forgó sétányait; akik pedig
a „holt idény“ lelket öltö a lma elől a szom-
széd „zöldbe“ menekültek, most bejárnak a fő-
városba üdülni a „zöld“ egyhanguságából.

A főváros eddigi lethargiáját elevenség
váltja fel, teste izmosodik; keresztül-kasul szá-
guldó utcái — éltető erei — megtelnek, „visz-
erekke“ váltak, s a központba hozzák vissza a
sok fürdőző s nyaraló népséget.

Seregenként térnek vissza, és kedves élve-
zettel szívják tele idegen elemhez szokott ziháló
tüdőjüket édes levegőjével a „kedves Buda-
pestnek.“

Nem is csoda! Manapig legkevésbé sem
képzelték, hogy ilyen kellemes fekvésű, ilyen
egészséges légkörű, ilyen szíves vendéglátó,
annyi sok élvezetet nyújtó város legyen ez a
Budapest, a minőnek másutt ismerik. Csak most
tanulták meg, most, hogy a fürdőben volt kü-
lföldi vendégek — esküvel is bizonyították
mindezeknek valódiságát. A nagy világlátás ered-
ménye végtére az is, hogy „ott künn“ tudjuk
meg, mi van „itt benn!“

Kezdünk „tanulni“ is!

Az udvariasság netovábbjaig értünk és
lépten-nyomon gyakoroljuk illemszabta paran-
csait.

„Hogy érzi magát nagysága a hosszú tá-
vollét után?“ „Ah! mily jól néz ki uraságod,
mióta nem láttuk!“ „Kegyednek jobban már nem
is szolgálhatott volna a fürdői élet“ s több eféle
udvarias frázisok fogadják a régi ismerőseket.
Miként is felelhetnének rá másként, mint egy „ah-
ba fojtott „fájdalmas“ mosolyával a visszaemlé-
kezésnek; a kedves leányka szívére szoritva ró-
zsás kacsóit, sóhajt az eltűnt szép napok után;
az édes mama résztvevőleg teszi karját fiatal
képmásának patyolat vállaira; a derék papa is
sajnálkozva sóhajt, zsebeibe illesztve kezeit, az
eltűnt szép századok után!

A színházak holt idénye is véget ért. A
népszínház utazó művészei már bevégezték „Pepi
kisasszony“ vendég-hívogató kalauzolására mellett
tett „Utazásukat a föld körül“; egyik kedves
művésznője máris odahagyta a betegségeire üd-
vös hatásának bizonyult Ausseet s hatással mu-
tatja be az „Üdvöskét“, egy másik pedig a falusi
idyll ellesett szépségeit. A népszínház utazása i
kétségkívül „hasznos“ utazások voltak. Vissza-
tért már mindenki csarnokába, csak egyről be-
széli a fáma városszerte, hogy örökre elutazott.
Értjük a „népszínművet.“

Ne legyen úgy!

Zajos sürgő-forgás, zivaj és láрма, ácsle-
gények és kárpitosok kalapácsának hangja tölti
be a nemzeti színház helyiségeit. Renoválják a
színpadot. Nem tudjuk, a színpad erődtése egye-
dül Wiltne asszony „tiszteletére“ történik-e, ki
hat hétre szándékozik betölteni a nemzeti
színház opera-repertoírját; de mégis örömmel
üdvözljük az igazgatóságnak az erődtések kö-
rül kifejtett gondoskodását. Hinni engedik, hogy
egy repertoír, mint az előadás és művészek
erősebb alapokon fognak állni.

Qui vivra, verra!

JEAN D'OR.

MOZAIK.

„FÜRDŐ HÖLGY“ ezimen a modern olasz
szobrászat egyik kiváló alkotását mutatjuk be — a fürdés
évadjának alkalmából — a jelen szám 512-ik oldalán.
Az olasz szoborműveket tudvalevőleg a kidolgozás finom-
ságán kívül bizonyos igéző báj jellemzi, melylyel egé-
szén megragadják s lekötve tartják a szemlélőnek ér-
deklődését. Tabacchinak e szoborképe az első helyek
egyikét foglalja el a hatásra számított modern olasz
szobrászat termékei között. Fürdő costumban szép uszó-
nőt ábrázol, ki a fejugrás szabályai szerint a hullámokba
készül vetni magát.

EMLEKLAPOT AZ IRÓK ÉS MŰVÉSZEK FELVI-
DEKI KIRÁNDULÁSÁRÓL közlünk jelen számunk-
nak 505-ik oldalán. Választékos összeállításban láthatni
rajta több mozzanatát a kitünően sikerült kirándulásnak:
a képesoport központján a Kárpátok egyik legtestesebb
pontját, az 1351 meter magasságban fekvő Csorbai-tavat,
közvetlenül fölötté a nem kevésbé regényes tarpataki
vizeses részletét s a diadalivet, mely Tátrafüred ven-
dégyszerető fenyevesei közt fogadta az utazó társaságot;
a képesoport legtestesebb Lomnicz égne meredő tetőit
s az aggteleki barlang bejáratát. E barlang egyik leg-
inkább megkapó részletét, az Acheron mentét mutatja
be csoportunk egyik alsó képe, míg a mellette levő a
dobsinai jégbarlangnak ez alkalommal villanyfényvel
kivilágított nagytermét varázsolja a szemlélő elé. Az
emléklap Barabás Miklós veterán művésznök szép re-
ményekre jogosító unokája, ifj. Demjén László ügyes
kezeinek munkája.

AZ IDEI NYÁR századunk legforróbbjaihoz
tartozik s egy francia természettudós számításai szerint
valódi szárazságnak nézhetünk eléje ezen vagy a jövő
évben. A föld esőmennyisége ugyanis mindig ugyanaz
marad, de eloszlása a légáramok szerint folyton változik
és a száraz és nedves szelek is igen egyenlőtlenül osz-
lanak el. A nap évi pályája közben minden szélességi
fok alatt a légáramra igen nagy befolyást gyakorol.
Európában és Éjszak-Afrikában pl. esős idő uralkodik,
ha a nap a déli felgömb fölött áll. Hosszas megfigyelés
kimutatta, hogy a hold is, mely minden hónapban egyik
hemisphaeráról a másikra megy, nagyban változtatja a
légáram irányát. Az áramok változása a nedvesség vagy
szárazság folytán szoros viszonyban van a nap és hold
az időbeli állásával. A hold elhajlása az egyenlítőtől,
azaz a hold pályájának declinatioja az egyenlítő síkjá-
hoz minden évben egy maximum és egy minimum közt
változik, s az illető év időjárásai jellege főképen a decli-
natio legnagyobb változásától látszik függeni. A tapasztá-
lás csakugyan bizonyítja, hogy az esős évek, szigoru-
telek és forró nyarak periodice visszatérnek s a hold
bizonyos declinatiojával esnek össze. Szélességi fokaink
alatt az esős évek akkor következnek be, midőn a hold
declinatiojának maximuma a 28, 26 és 18 ívfokot éri
el. A periodicitás 3 és 6 évre terjed. Esős évek voltak
tehát 1879, 1876, 1872, 1866, 1859, 1856, 1853. A szí-
goru telek majd mindig ugyanazon declinatioval esnek
egybe, pl. 1879, 1875, 1871, 1867, 1859, 1857, 1853. A szá-
raz nyarak természetesen a periódus azon közébe esnek,
melyet két esős év választ el. Pl. 1874, 1869, 1863,
1857, 1854. Ha a szabályt 1881-re alkalmazzuk, azon
eredményre jutunk, hogy a legközelebbi esős év a 18.
foku declinatioval, tehát 1884-ben következik be; a leg-
utóbbi 26. foku declinatioval 1879-ben esett össze. Kö-
vetkezésképp a száraz nyaraknak a periódus közepére,
azaz 1881. és 1882. évre kell esniök. Mindennek foly-
tán, mit már fönnebb megjegyeztük, jelenleg szárazság
bekövetkezése elé nézhetünk.

A HORDHATÓ VILLAMOSSÁG nagyhorderejű új
találmányáról említést tettünk már e rovat alatt. Az
angol szaklapok, köztük főleg az „Electricien“ című
hetilap tele vannak e végtelen hasznosságot ígérő talá-
lmány megbeszélésével, eredményeinek bemutatásával és
az ipar s forgalom terén általa eszközözendő nagy re-
formmál. Meg is érdemli a találmány e nagy érdeklő-
dést, ha csak azt az egyet gondoljuk is el, hogy a
gyűjtött villanyosság egyszerű, házhoz hordott lemezek
által minden családban alkalmazható és a számára kon-
struált lámpákkal a gáznál sokkal fényesebben és olcsó-
ban világíthatja ki a lakhelyiségeket; hogy mint hajtó-
erő bármely kisebbrendű ipartelepen használható, sőt
legújabbban a közönséges varrógép hajtását is eszközözi.
Párisban konstataáltak, hogy 198. Faur-féle accumulator
(villanygyűjtő), mely alig foglalt el fél köbméternyi tért
s nem nyomott egészen 9 m.-mázsát, három és fél ló-
erőt fejtett ki több, mint két órán át a nélkül, hogy a
gyűjtő kimerült volna. Kilencz kicsi lámpa 25 gyertya-
fényt képvisel és nem kerül óránként több mint 25 cen-
time-ba. E mellett a fény növelhető, enyhíthető, könnyen
megszüntethető s újra élesíthető, mert a villa-
nyosság itt minden külső motor nélkül működik. Egy
angol szakember határozottan véli jövedelmezni, hogy
mielőbb egy év leforgana, a tramwayk, omnibuszok,
gőzhajók s egyéb járművek ezen tényező, vagyis a
hordható villanyosság által fognak hajtani. Legújdó-
sebbnek mondja e találmányt a londoni földalatti vas-
utakra nézve, hol a gőz és füst annyi embert megnyo-
morított, mi ez új találmánnyal mind megszűnik. Egy
résztvénytársaság (The electric light and power genera-
tor Company limited) London számos terének kivilági-
tását vállalta már el hordható villamossággal. Nevezete-
sen a Kensington muzeumban, hol az eddigi gázvilági-
tás 9 hó alatt 325 font sterlingbe került, a mi egy évre
körülbelül 500 font, míg az új elektrikus világítás sok-